

13.1.2026

Kaupunginmuseon lausunto Karhusaaren pohjoisosan asemakaavan muutoksen ehdotuksesta

HEL 2025-002349 T 10 03 03

Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Karhusaaren pohjoisosan asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön ja maiseman sekä arkeologian vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Suunnittelun tavoitteena on Karhusaaren pohjoisosan täydennysrakentaminen säilyttäen alueen luonne vehreänä ja väljänä pientaloalueena. Uusia pientaloja suunnitellaan pääasiassa nykyisille erittäin väljästi rakennetuille erillispientalojen korttelialueille, joiden korttelitehokkuus on 0,10-0,15. Myös kaupungin omistamalle maalle katujen varsille on suunniteltu uutta rakentamista. Tavoitteena on säilyttää tonttien pinta-alasta vähintään kolmasosa luonnontilaisena täydennysrakentamisen yhteydessä. Alueelle suunnitellaan sekä Karhusaaren sisäisiä että saaresta mantereelle johtavia liikenneyhteyksiä. Tavoitteena on liikenneverkoston parantaminen alueella lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Tavoitteena on arvokkaimpien luontoalueiden säilyttäminen sekä arvokkaimpien rakennusten suojeleminen ja kulttuuriympäristöjen säilyttäminen. Lisäksi tavoitellaan virkistysalueiden lisäämistä meren tuntumassa. Ilmastonmuutokseen varaudutaan säilyttämällä alue vehreänä ja puustoisena, mikä pitää alueen pienilmaston viileämpänä helteillä.

Kaavamuutosalue sijaitsee Östersundomissa, Karhusaaren pohjoisosassa. Alue rajautuu pohjoisessa ja idässä merialueeseen, lännessä Karhurannanmetsän virkistysalueeseen ja etelässä pääosin Karhusaarentiehen, virkistysalueeseen tai sen varrella oleviin erillispientalojen korttelialueisiin.

OAS-lausunnossaan museo totesi, että Kuntokallion kokonaisuuteen kuuluvalla talonmiehen ja henkilökunnan rakennukselle tulisi esittää sr-3 merkintä ja Kuntokallion Y-merkintään tulisi lisätä s-indeksi määräyksellä taajamakuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas alue, joka tulee säilyttää. Lisäksi Reelinki 11:n vanha torpan talousrakennus tulisi säilyttää ja kivirakenteelle tehdä arkeologinen valvonta rakennusvaiheessa. Alueelle tehtävän arkeologisen inventoinnin tulokset tulee huomioida suunnittelussa. Karhusaaren pohjoisosan kevyen liikenteen siltayhteyden varautumisessa on huomioitava Korsnäsin rökkiökohteet. Vesialueen muutosten yhteydessä on varauduttava vedenalaisen kulttuuriperinnön selvitykseen.

13.1.2026

Annetussa vastineessa todetaan, että Kuntokallion kokonaisuuteen kuuluva talonmiehen ja henkilökunnan rakennus jää kaavarajauksen ulkopuolelle, joten rakennuksen mahdollista suojelumerkintää ei arvioida vireillä olevan kaavamutoksen yhteydessä. Kuntokallion luonnosvaiheen Y-merkintä ollaan esittämässä kaavaehdotusvaiheessa Palvelujen alueena. P-alueen s-indeksi ei ole tarpeen ympäristön säilyttämisen kannalta, sillä kaavaehdotuksessa rakentamisalueen rajaukset mahdollistavat vain nykyisten rakennusten säilymisen ja muutamien uusien pientalojen rakentamisen tontille. Kaavassa on määräys, jonka mukaan rakentamatta jäävät kiinteistön osat on säilytettävä luonnontilaisina ja niillä oleva elinvoimainen puusto tulee säilyttää. Osoitteessa Reelinki 11 sijaitsee torpan talousrakennus, jonka kunto on Östersundomin alueen täydentävän rakennusinventoinnin (2022) mukaan heikko. Sen kunnostamista ei voida pitää kohtuullisena vaatimuksena maanomistajan kannalta. Alueelle on tehty Östersundomin osayleiskaava-alueen esihistoriallisen ja historiallisen ajan muinaisjäännösten arkeologisen inventoinnin päivitys 2022–23. Karhusaaresta ei löydetty sen yhteydessä arkeologisia kohteita. Korsnäsin rökkiökohteet ja vedenalainen kulttuuriperintö jäävät kaavarajauksen ulkopuolelle, joten niiden arvot selvitetään ja huomioidaan alueille mahdollisesti tulevien kaavamutosten yhteydessä.

Kaupunginmuseolla ei ole rakennetun kulttuuriympäristön osalta kaavaehdotukseen huomautettavaa.

Arkeologian osalta Karhusaaren alueella on tehty arkeologisen inventoinnin päivitystä vuonna 2022–23 (Hämäläinen & Ahvonen 2022–2023: Helsingin kaupungin Östersundomin osayleiskaava-alueen esihistoriallisen ja historiallisen ajan muinaisjäännösten arkeologisen inventoinnin päivitys). Karhusaaren pohjoisosa -asemakaavan muutosalueelta ei havaittu arkeologisia kohteita. Aiemmassa OAS-lausunnoissaan kaupunginmuseo toi esiin tontilla Reelinki 11 sijaitsevan kookkaista kivistä rakennetun kivirivin. Rakenne havaittiin em. inventoinnin maastokäynnin yhteydessä. Tarkemmassa lähdeaineiston tulokinnassa kivirakenteen arvioidaan liittyvän paikalla 1900-luvulla sijainneeseen rakennukseen. Kaava mahdollistaa alueelle muuttuvaa maankäyttöä. Kaavan toteutusvaiheessa alueella ei edellytetä arkeologista valvontaa. Saaren pohjoispuolella mantereella sijaitsevat esihistorialliset hautaröykkiöt tai rökkiöryhmät huomioitaneen mantereelle suuntautuvien katu- ja siltayhteyksien jatkosuunnittelussa. Vedenalaisen arkeologisen kulttuuriperinnön selvitys- ja suojelutarpeista lausuu Museovirasto.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

13.1.2026

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö